

Európai
Bizottság

52 lépés egy zöldebb városért

Környezet-
védelem

52 lépés – egy zöldebb városért

Európai Bizottság
Környezetvédelmi Főigazgatóság

Az alábbi információk esetleges felhasználásáért sem az Európai Bizottság, sem pedig a Bizottság nevében eljáró más személy nem tehető felelőssé.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2018

© Európai Unió, 2018

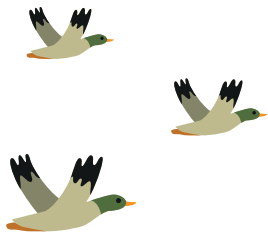
A további felhasználás a forrás feltüntetése esetén engedélyezett. Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználására vonatkozó politikát a 2011/833/EU határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) szabályozza.

Az európai uniós szerzői jogi védelem alatt nem álló fényképeket és más anyagokat a szerzői jog tulajdonosának előzetes engedélyével lehet csak felhasználni vagy többszörözni. Engedélyért közvetlenül a jogtulajdonosokhoz kell fordulni.

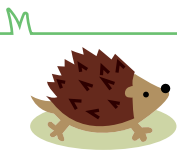
Print	ISBN 978-92-79-80114-3	doi:10.2779/91981	KH-04-18-171-HU-C
PDF	ISBN 978-92-79-80111-2	doi:10.2779/700929	KH-04-18-171-HU-N

Ezt az ismertetőt a Belga Királyi Természettudományi Intézet által összeállított 366 ötlet a biodiverzitáshoz című ismertetője ihlette. (<https://bit.ly/1FcEq3t>)

Illusztráció: European Service Network

52 lépés egy zöldebb városért

Előszó

Európai környezetvédelmi biztosként az én feladatomban gondoskodni Európa természetéről. Az elmúlt néhány évben ellátogattam erdőkbe és parkokba, gazdaságokba és kikötőkbe, és önkéntesek ezreivel találkoztam, akik mind egyedi természeti örökségünk megóvásáért dolgoznak.

Számos meglepetésben volt részem. Az lepett meg leginkább, milyen sok természeti terület található városainkon belül. 32 nagyvárosban több mint 100, a veszélyeztetett élőhelytípusok 40%-ának, madárfajaink felének, valamint az EU-s jogszabályok védelme alatt álló ritka lepkefajok egynegyedének menedékkül szolgáló Natura 2000 terület van. Városi parkjaink a természet kincsestárai.

Kertjeinkben és ablakainkban elhelyezett ládáinkban ott bújik meg a felfedezésre, gondozásra és védelemre váró természet.

Remélem, e tanácsok segítenek feltárni ezt a kincset. Mindenki találhat kedvére való tartalmat a helyileg előállított, szezonális ételek fogyasztásától egészen a körülöttünk lévő világ megismerésén át a természet újrahasznosító rendszerének a támogatásáig.

Mindenkinek valami és valami, ami mindenki számára elérhető. Bizonyíték arra, hogy lakóhelyüinktől függetlenül képesek vagyunk változást elérni.

Bízom benne, hogy meg tudják valósítani mindezeket. A természet hálás lesz érte!

Karmenu Vella
Európai környezetvédelmi biztos

Mi a biológiai sokféleség?

A lepkékkel és méhekkel teli virágos rétektől a madaraknak és denevéreknek otthont adó erdőig bolygónkon változatos elővilág található. Ez a biológiai sokféleség. Egymással kapcsolatban lévő élőlények finom hálójá, melynek Ön részese.

Valójában az Ön feladata megóvni és megtartani...

A biológiai sokféleség a városokban

A városokban jelentős a biológiai sokféleség. Az élővilág léptenyomon tetten érhető, a legmagasabb épület tetejétől a közeli tó fenekéig.

Az utak és folyópartok mentén található zöld területeken, kiskertekben, elhagyatott területeken, kertekben, parkokban és temetőben, a falakon és a tetőkön egyaránt növények és állatok élnek. Néhány faj kiválóan alkalmazkodott a városi környezethez, és gyarapszik.

Még a beépített területeken is helyet kell biztosítanunk a természetnek. Európa fővárosainak több mint fele foglal magában Natura 2000 területet, amely a védett területek európai hálózatát jelenti.

Ez így is van rendjén, hiszen a természetre szükségünk van. Javítja életminőségünket, tisztítja levegőnket, megóvja otthonainkat az árvizektől, táplálékkal és vízzel lát el bennünket. Még szellemi egészségünknek is jót tesz.

Ahogy utazunk, takarítunk, még az is, hogy milyen háziállatot választunk, befolyásolja élővilágunkat. Szakítsunk időt arra, hogy megismerjük és gondoskodjunk a minket körülvevő élővilágról – hogy megőrizzük számos előnyét.

Mit tehetek?

E füzet 52 javaslatot tartalmaz arra vonatkozóan, hogyan támogassuk a biológiai sokféleséget egész éven át. Így például:

- ▶ olyan gyakorlati dolgok, amelyeket minden nap megtehetünk;
- ▶ olyan tevékenységek, amelyeket elkezdhetünk vagy amelyekhez csatlakozhatunk közösségünkben;
- ▶ hogyan segíthetjük a kutatásokat az élővilág megfigyelése és rögzítése révén; és
- ▶ fenntartható technikák alkalmazása a kertjeinkben.

A biológiai sokféleséggel kapcsolatos további információk itt elérhetők:

http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Etesse a madarakat télen

Télen, amikor a rovarok lárvái, a magvak és a bogyók sokkal ritkábbak, a madarak nehezebben találnak ételmet.

Segíthet nekik azzal, hogy otthoni, növényi zsírból és napraforgómagból készült finomságokat helyez el kint. Akassza fel ezeket esőtől és ragadozóktól védett helyen. Tisztítsa rendszeresen az etetőket, és takarítsa el a földre esett ételt, hogy a madarak ne betegedjenek meg.

Vegyен részt télen a kerti madarak felmérésében; azonosítsa és számolja meg őket: ezzel is sokat segíthet szárnyas barátain.

Óvatosan takarítsa el a havat

Az útra kiszórt só nemcsak a csizmának rossz, hanem árt a talajnak is, és megtámadja az utcákat szegélyező fák és sövények gyökereit. Amikor pedig az elolvadt vízzel távozik, hatalmas problémákat okoz a vízi ökoszisztémákban.

A havas járda seprűvel vagy lapáttal történő tisztítása sokkal jobb a biodiverzitásnak. Ahelyett pedig, hogy a sóhoz nyúlna, szórjon ki inkább homokot vagy apró kavicsokat, hogy megelőzze a csúszósság kialakulását.

Mondjon búcsút az élelmiszer-pazarlásnak

A mezőgazdaság Európa mezőgazdasági területeinek szinte felét öleli fel, a természet pedig súlyos kárt szenved az élelmiszer-rendszerünk miatt. A mezőgazdaságok Európa vízkészletének több mint egyharmadát, több millió tonna műtrágyát és hatalmas mennyiségű energiát használnak el. Az élelmiszer pénzbe kerül, és nem a szemetesben van a helye.

Ne vásároljon többet, mint amennyire szüksége van. A romlandó ételeket tartsa a hűtőben, figyeljen oda a lejárat dátumra, hogy semmit se kelljen kidobni, és tanítsa arra családját, hogy csak annyit szedjenek, amennyit meg akarnak enni. Így az érintetlen ételt később felszolgálhatja, vagy új étel készítésére használhatja.

Használjon bi kozmetikumokat és organikus higiéniai termékeket

Legyen más! Mindegy, hogy milyen kozmetikai vagy higiéniai terméket használ: egészen biztosan van környezettudatos alternatívája. A környezetbarát tusfürdők, krémek, dezodorok, sminkek és körömlakkok használatával hozzájárul ahhoz, hogy kevesebb tartósítószer, szintetikus illatanyag és mosó- és tisztítószer kerüljön a szervezetébe és a környezetbe.

Tavasszal hagyja abba a madarak etetését!

Minden madárnak szüksége van magra a téli időszakban, de a tavasz bekövetkeztével étrendjük megváltozik. A madarak létfontosságú szerepet játszanak a rovarok túlszaporodása tekintetében, a fiókák pedig megfulladhatnak egy mogyoró vagy nagyobb mag miatt. A tavaszi madáretető inkább káros, mint hasznos.

A legjobb, ha április 1-je után már nem eteti a madarakat, és március elejétől fokozatosan elkezdi csökkenteni az adagot. Vízre viszont továbbra is szükségük lesz. A lejtős szélekkel rendelkező, széles, sekély itató vagy madárfürdő a legjobb megoldás. Helyezze azonban állványra vagy magasabb helyre az itatót – a környéken mindig van egy macska!

Fészkelőhely a méheknek és pillangóknak

A magányos méhekhez vagy pillangókhoz hasonló vadon élő beporzók nélkül a legtöbb virágzó növény nem tudna szaporodni vagy gyümölcsöt hozni.

Építsen téli menedéket és nyári fészkelőhelyet ezeknek a kis segítőknek. Ne zavarja a búvóhelyüket, a legjobb pedig, ha saját hotelt épít nekik: kis bambuszkötegekbe fúrjon 5–10 mm mély lyukakat (a bambuszt ne fúrja át). Az ideális hely magasan van, déli fekvésű, szél- és esővédett.

Vigyázzon a gyümölcsfákra!

A gyümölcsfák rendkívül sok örömet szereznek a kertészkedés során, gyümölcseik pedig ízletesek! Menedéket és ételmet nyújtanak a kis állatoknak, de vigyázni is kell rájuk.

A gyökerek körül lévő talajt komposztal javítsa és esővízzel öntözze – nem túl gyakran, de alaposan, hogy elősegítse a gyökerek mélyre hatolását. Ha kártevők vagy betegségek támadják meg gyümölcsfáit, természetes módon védekezzen ellenük. Távolítsa el

a száraz leveleket, valamint minden beteg vagy elhalt részt, és szükség szerint lássa el a fa sebeit is. A metszést az utolsó fagy után, de március előtt végezze úgy, hogy ne zavarja a fészeképítő madarakat.

Madárbiztos ablakok

Az ablakok, az üvegházak, a verandák és az üvegből készült szélfogók átlátszóak, és visszatükrözik a környező vegetációt. Néha a madarak nem látják az üveglakokat, és belerepülnek az üvegbe, aminek súlyos vagy halálos következményei lehetnek.

Ezt úgy kerülheti el, hogy függőleges csíkokat, matricákat, színes vagy homokfúvott mintákat helyez az ablakra. A redőnyök és a gyöngyfüggönyök is hasznosak, és még inkább láthatóvá teszik az ablakokat.

Termeszten zöldséget

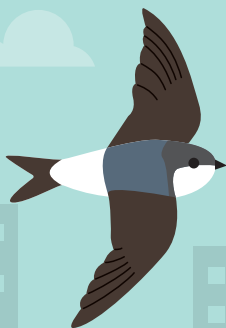
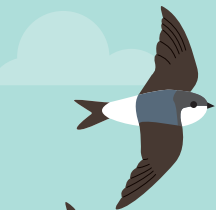
A spenót, a saláta vagy a rukkola csak néhány a kertben vagy teraszon könnyen termesztendő zöldségek közül. Az otthoni termesztésű zöldség egészséges és mindig finomabb. Sosem késő megtanulni, hogyan kell magról zöldséget termesztetni és hogyan védheti meg termését természetes módon a parazitáktól. Ossa meg családjával és barátaival is új hobbiját: lehet, hogy lelkesedése másokra is átragad!

Mesterséges madár- és denevérfészkek

A fecskékhez hasonló madarak nehezen tudnak fészkelni a városokban. A jó helyszín ritka, sarat találni nehéz, és nem nagyon tapad meg a műanyagból készült párkányokon.

Segíthet a fecskéknek, egyéb madaraknak és különböző denevérfajtáknak azzal, hogy megfelelő helyekre mesterséges fészkeket helyez el. A madarak bármikor beköltözhetnek, és a fészkek nagyobbak a természetes fészkeknél. Télen távolítsa el a fészkeket, hogy megtisztítsa őket vagy a homlokzatot.

Takarítási akció a környéken

Büszke a lakókörnyezetére, vagy szemetes az utak és folyók környéke? Ha a bokrok szemétkerakókká váltak, barátaival és szomszédaival akár fel is takaríthatja lakókörnyezetét.

A munkával nemcsak a közösségi érzést erősíti, hanem segíti a helyi ökoszisztémát is. Ezzel megelőzheti, hogy az állatok megsérüljenek, csapdába essenek egy italosüvegben vagy megfulladjanak egy darab műanyag miatt, amit ételnek néztek.

Ha befejezte, ne felejtse el újrahasznosítani a szemetet!

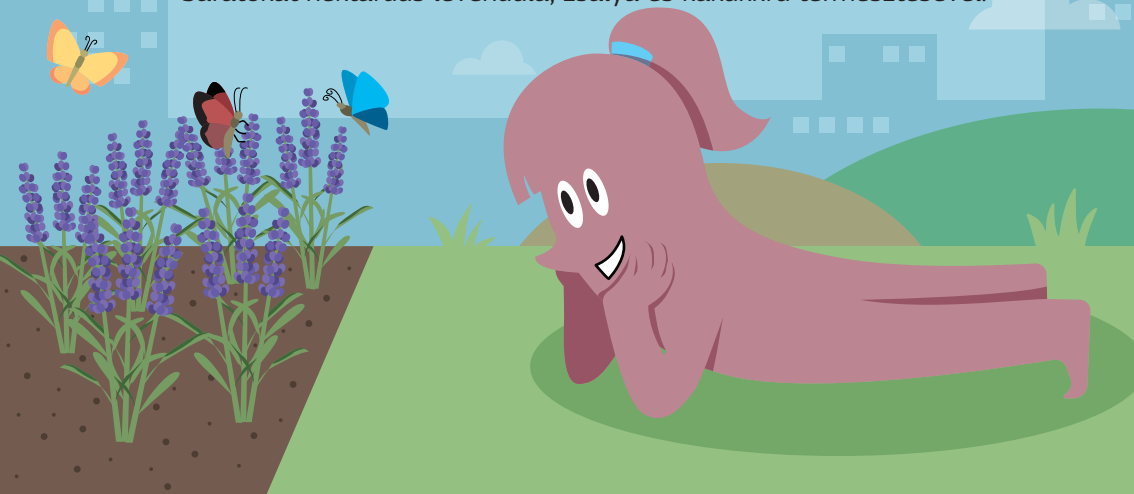

Hogyan vigyázzon a pillangókra és a molylepkékre ?

Nehéz idők járnak a pillangókra és a molylepkékre – élőhelyeik eltűnőben vannak, a gazdanövények fogyatkozóban, és egyre több növényvédő szer veszi őket körül.

Segíthet nekik azzal, hogy olyan növényeket termeszt, amelyekre szükségük van: csalánt, magyalt, borostyánt, virágokat, zöldségeket és fűszernövényeket. A helyi növényekből készült sövény vagy egy öreg, odvas fa ideális. A legfontosabb, hogy kerülje a növényvédő szereket és a műtrágyát.

Ha pedig balkonnal vagy virágládjával rendelkezik, szerezzen új barátokat nektárdús levendula, zsálya és kakukkfű termesztésével.

Gyűjtse össze az esővizet

Az esővíz ideális a növények öntözésére és a tározók feltöltésére – nem klórozott, így nem károsítja a talajban lévő mikroorganizmusokat és az érzékeny növényeket.

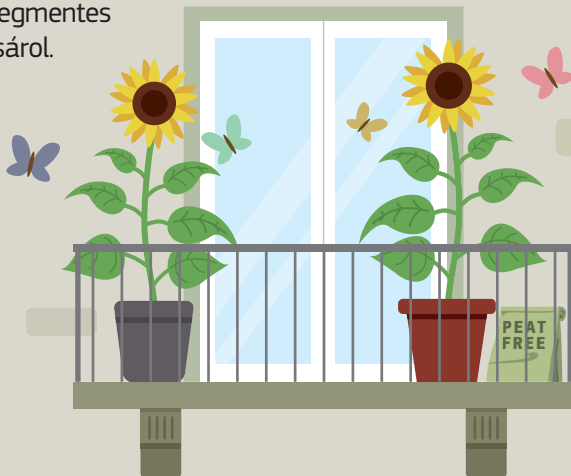
Ha kertje vagy balkonja van, az esővizet egy föld alatti tározóban, a csatorna alá tett hordóban vagy egy jól elhelyezett vödörben is összegyűjtheti. Ráadásul a vízszámlán is spórolhat ezzel.

Tőzegmentes virágföldet vásároljon

A tőzeg könnyű és szerves anyagban gazdag: akkor jön létre, amikor a moha, a gyapjúsás, a sás és egyéb növények nedves, savas mocsarakban lebomlanak. Ezek a mocsarak létfontosságú szerepet játszanak a vízvisszatartásban és a szénlekötésben, valamint otthont nyújtanak a veszélyeztetett fajnak minősülő mocsári szénalepkének, a lándzsás légivadász szitakötőnek és számtalan növénynek.

De a tőzegmohalápok egyre ritkábbak, és 5–10 cm tőzeg létrejötte közel egy évszázadba telik. Védje ezeket a sérülékeny élőhelyeket azzal, hogy tőzegmentes talajt vásárol.

Ápolja a városi természetet

Megleppő ugyan, de igaz: ha a vidék monokultúrákkal van tele, nagyobb a valószínűsége annak, hogy a városban nagyobb lesz a biodiverzitás.

Figyelje meg városi környezetét, és csodálja meg a parkokban, tavakban, az utcákon és a sövényeken található növényeket és állatokat. Élvezze a virágokkal borított zöld háztetők, teraszok, kertek és balkonok látványát.

Természetes környezetünk a természet. Használja ki a lehető legjobban!

Írassa be gyermekét természetjárásra

A gyermekeknek szükségük van a természettel való kapcsolatra ahhoz, hogy egészségesen nőjenek fel, valamint hogy felelősen viselkedjenek a környezettel és természeti örökségünkkel szemben. A természetben eltöltött idő megerősíti ezt a kapcsolatot, és lehetővé teszi a gyermekek számára a felfedezést, a játékot, a gyakorlást és tanulást.

Írassa be gyermekét természetjárásra a következő iskolai szünetben, vagy elküldheti egy erdei iskolába vagy táborozni a barátaival. Addig is lehet, hogy talál egy délutáni természetjáró klubot, ahova eljárhat iskola után.

Védje a természetet az inváziós idegen növényektől

Számos kertet és tavat díszítenek egzotikus növények. Ha azonban ezek kiszabadulnak a környezetbe, bizonyos egzotikus növények felboríthatják az ökoszisztémákat, és elfojthatják a helyi növényvilágot.

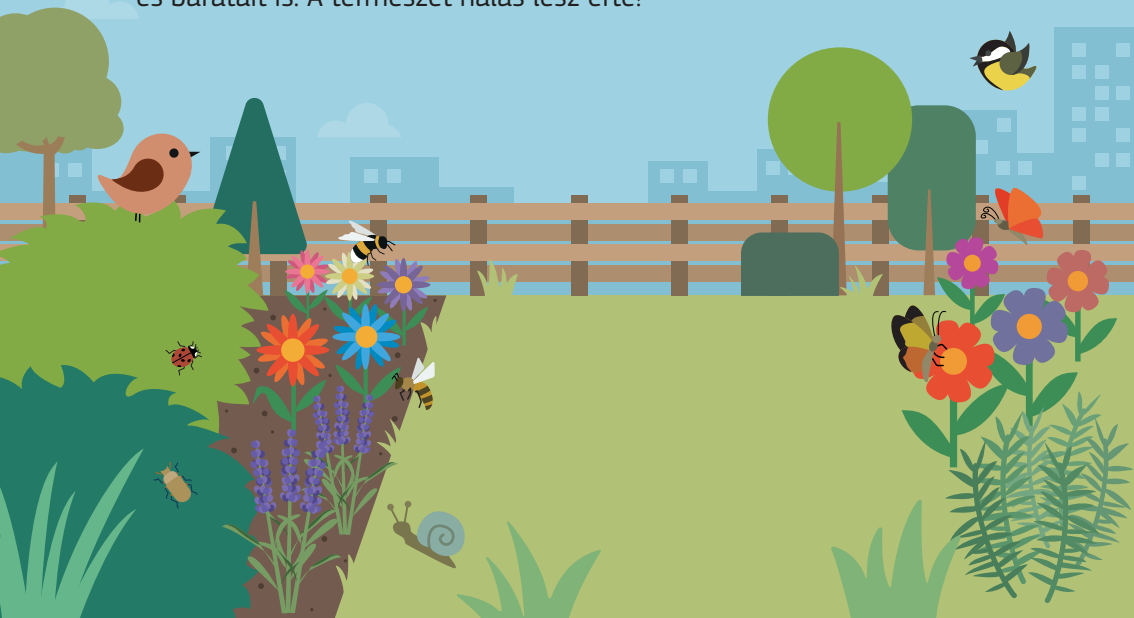
Ha dísnövényei vannak, gondoskodjon arról, hogy ne terjedhessenek túl a kertjén. Ellenőrizze az új növényeket, hogy nincsenek-e az idegenhonos inváziós fajok listáján. Ha ilyen növényeket talál a kertjében, húzza ki őket, mielőtt gyökeret ereszthetnének, dobja őket a háztartási hulladékba, és őshonos fajokkal helyettesítse őket.

Biztonságos menedék a biodiverzitás számára

A lakásoknak és kerteknek biztonságos menedékeknek kellene lenniük a biodiverzitás számára. A növényvédő szerek használatának elkerülésével védi a környezetet, valamint saját és családja egészségét. A kártevők és gyomok féken tartásához rengeteg természetes alternatíva áll rendelkezésre.

Ismerje meg őket, próbálja ki őket, és tájékoztassa róluk szomszédjait és barátait is. A természet hálás lesz érte!

Természetes módszerekkel küzdjön a levéltetvek ellen

A levéltetvek gyorsan elszaporodnak, károsítják az új hajtásokat, és betegségeket terjesztenek. Szerencsére könnyű legyőzni őket: távolítsa el a növény leginkább érintett részeit, majd fújja be a növényt enyhe szappanos vízzel vagy csalánból, fokhagymából vagy hagymából készült főzettel.

A sarkantyúvirág megvédi a rózsákat a levéltetvektől, és védelmet nyújt a zengőlegyeknek, a katicabogaraknak és a fülbemászóknak.

A fertőzött szárok alján elhelyezett ragacsos csíkok megakadályozzák a hangyákat abban, hogy levéltetveket „gyűjtsenek” a mézharmatukhoz.

Vadon élő állatok a kertben

Egy városi kert rendkívül gazdag vadvilágnak adhat otthont. A virágzó növények nektárral látják el a rovarokat, a magok és a gyümölcsök pedig vadmadarakat és egyéb állatokat vonzanak a kertbe. Egy zavartalan, árnyékos sarok ideális fészkelőhely a méhek és sünök számára. Rovarhotelét is készíthet, vagy egy tavat a békáknak.

Új vendégei segíteni fognak a kártevők elleni küzdelemben és a beporzásban. Ön pedig élvezheti a madarak énekét, megcsodálhatja a mókusok akrobatikus mozdulatait, és darázsümmögés zenéjére szunyókálhat a délutáni napsütésben.

Készítsen minitavat

Egy minitóval odacsempészheti a természetet a balkonjára, a madarak számára pedig frissítő italt vagy fürdőt biztosít.

Töltsön meg egy tárolót vízzel és némi homokos talajjal, helyezzen bele helyi vízinövényeket és köveket, hogy a madaraknak legyen mire állniuk, és tegyen bele egy apró szökőkutat, amely biztosítja, hogy a víz mindig friss és szúnyogmentes maradjon. Tartsa a tavat a balkon árnyékos sarkában, és gondozza rendszeresen: távolítsa el a száraz leveleket, és szükség szerint töltsse fel vízzel.

Ha sétálni megy, tartsa tiszteletben a természetet!

Nincs is jobb a természetben tett sétánál. Élvezheti az új zajokat és illatokat, miközben a friss levegő jobb közérzetet biztosít. A természetet azonban tisztelni kell.

Lehetőleg minél kevesebb zajt csapjon, és maradjon a megjelölt útvonalakon. Távolról figyelje meg az állatokat, a kutyáját pedig tartsa pórázon. Kizárólag olyasmit szedjen le vagy gyűjtsön össze, amit szabad, a szemetet pedig vigye haza.

Így biztonságosan őrzi meg a zöldterületeket a vadvilág számára, és mások is örömeiket lelhetik benne.

Növesszen természetes sövényt

A nagy biodiverzitással rendelkező sövények menedéket és élelmet nyújtanak a madaraknak, a rovaroknak és egyéb apró állatoknak. A denevérek navigációs segítségként használják őket.

Ha van sövénye, ültessen helyi, virágzó cserjéket, amelyek a vegetációs időszakban virágoznak és gyümölcsöt hoznak.

Kerülje a metszést és a tisztítást a madarak fészkelési időszakában (tavasztól nyár közepéig), és formáljon vadátjárót a sövényből úgy, hogy a meglévő fákhöz és cserjékhez, vízfolyásokhoz és szomszédos ((sövényekhez csatlakoztatja.

Tanúsított fából készült bútort vásároljon

Az illegális fakitermelés a világ minden táján veszélyezteti az erdőket. Ennek megelőzése érdekében ne vásároljon olyan bútort, amelyen nincs rajta az erdészeti tanúsítási rendszerek elfogadását célzó program (Programme for the Endorsement of Forest Certification – PEFC) vagy az Erdőgondnoksági Tanács (Forest Stewardship Council – FSC) tanúsítása. Ha európai fatermékeket választ, egyúttal védi a sérülékeny trópusi erdőket is.

Tudjon meg többet a fa fenntartható használatáról itt: www.fsc.org és itt: www.pefc.org.

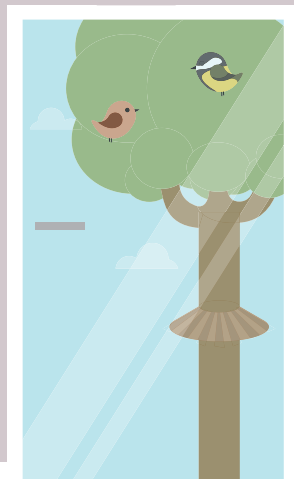

Védje a vadon élő állatokat a macskájától

Ha macskát tart, az valószínűleg csodálatos vadász. Még a legártatlanabb kinézetű macska is rendkívüli veszélyt jelenthet a kis emlősök, madarak, hüllők és kétlélűek számára.

Tegye macskabiztossá a kertjét úgy, hogy a fészkelődobozokat és madáretetőket magasra helyezi, a fákra pedig mászásgátlókat helyez el. Próbálja a macskát éjszaka a lakásban tartani, és napközben kövesse figyelemmel a madarak fészkelési időszakában (májustól augusztusig).

Ha kijárós macskát tart, ivartalanítsa, lássa el csippel, és tegyen rá apró csengőt.

Minimalizálja az éjszakai kültéri fényt

- A kültéri fény sok állatfajt zavar a vidéki és városi területeken. A baglyok és az éjszakai fényhez szokott egyéb állatok nehezebben látják meg az akadályokat, kerülnek el a ragadozókat, illetve találják meg a zsákmányukat. A vándormadarak eltévednek, a lepkék pedig kimerülésig repülnek neki a fénynek.

Számos problémát elkerülhet, ha végiggondolja ezeket, mielőtt éjszakai fényeket helyez el a kertjében, a teraszán vagy az ajtaja előtt. Ha mindenképpen szükséges a fény, használjon nem vakító izzókat, irányítsa őket úgy, hogy lefelé mutassanak, és ha bemelegy, oltsa el őket.

Víztakarékosság a kertben

A víztakarékosság védi a kerti növényeket és a környezetet, valamint alacsonyan tartja a vízszámlát is.

A helyi évelő növények, mint például a verbéna, a zsálya és a kakukkfű imádják a szárazságot, a fokhagymának, répának és burgonyának pedig van szárazságtűrő változata. Az öntözést késő este vagy kora reggel végezze, mindig a gyökerek környékét öntözve, vagy ami még jobb: telepítsen csöpögtetőrendszert. A virágágyások kapálása és mulcsolása csökkenti a vízvesztéséget.

Ha pedig aszály üt be... ne nyírjon fűvet.

Töltsön több időt a természetben

A természet nemcsak fizikai egészségét segíti elő, hanem a jókedvét is növeli! A természetben eltöltött idő javítja a gyerekek koncentrációját is, és elősegíti szellemi fejlődésüket.

Tegyen jót testi-lelki egészségének a természetben eltöltött néhány órával! Látogasson el a Natura 2000 hálózat helyszíneire, parkokba vagy zöld területekre, vagy ugorjon be egy zöld oázisba az irodába menet és onnan jövet.

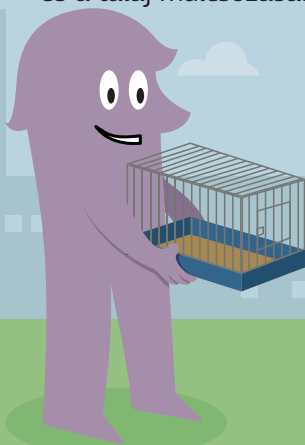
Mire vágyik igazán: az íróasztalnál elfogyasztott munkaebédre vagy egy frissítő félórára a helyi zöldterületen?

Válasszon megfelelő almot, és használja újra

Bizonyos agyagalapú almok bányászati termékek, amelyek károsíthatják a környezetet. A szemétkébe dobott alom növelheti a hulladékproblémákat.

Ha macskaalmot használ, az agyag helyett keressen természetes alternatívákat, például faforgács-, papír- vagy gabonaalapú almot. A tengerimalac ketrecének takarításakor a faforgácsot és az egyéb alomanyagokat felhasználhatja a kertben a növények trágyázására és a talaj mulcsozására, vagy dobja a komposztra.

Egyszeri felhasználású műanyag – mondjon nemet!

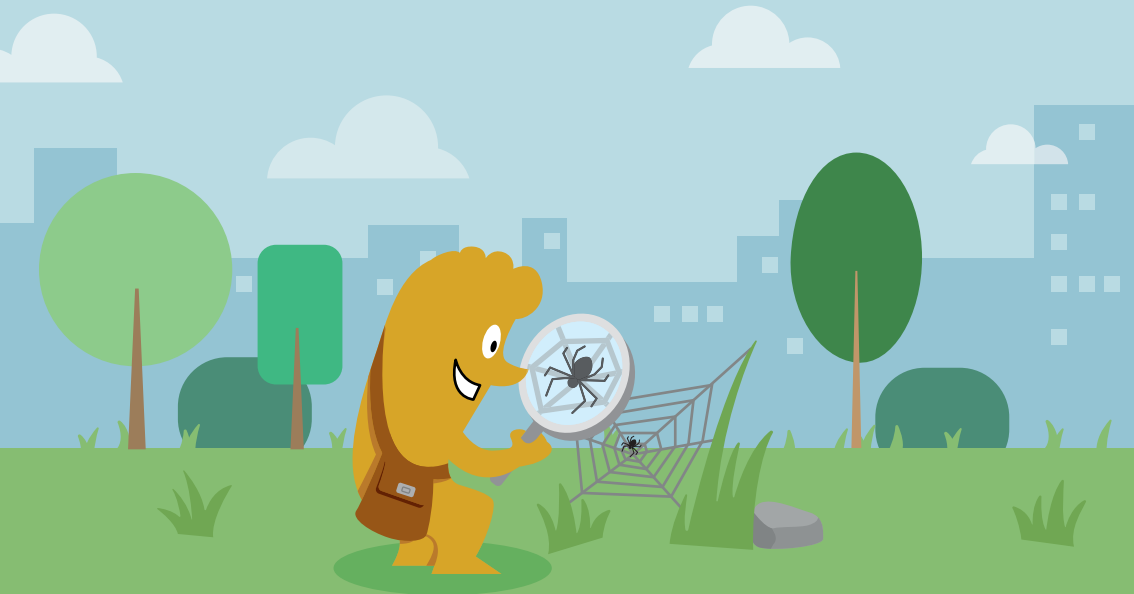
Európa nagy mennyiségű egyszeri felhasználású műanyagot gyárt, használ és dob el, többek között poharakat, üvegeket, zacskókat, kávékapszulákat, szívószálakat és csomagolást. Ez pazarló, és veszélyezteti a tengeri élővilágot, mivel az egyszeri felhasználású műanyagok nagy része az óceánba kerül.

Ideje ennek véget vetni. Vegyen búcsút az egyszeri felhasználású műanyagoktól: vigye a saját bögréjét a kávézóba, menjen vásárolni vászontáskával, a munkahelyére vagy az iskolába pedig újrafelhasználható vizesüveget vigyen. De ne álljon meg itt: tegyen meg mindent az egyszeri felhasználású műanyagok használatának elkerülése érdekében!

Tanuljon az élővilágtól!

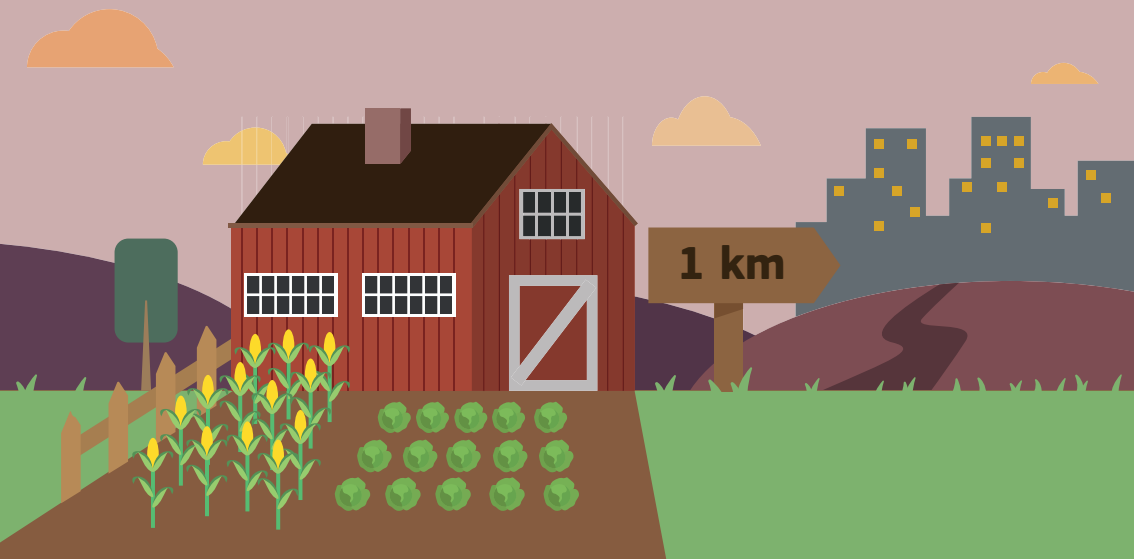
A természet ötleteket és inspirációt jelent a tudósok, mérnökök és művészek számára, és mindannyian kihasználhatjuk ezt az erőforrást. Csodálatos dolgokat tudhat meg a pókselyemről, arról, hogy bizonyos hangyák hogyan természetesen élelmet, és hogyan kommunikálnak egymással a mézelő méhek. Ne féljen a pókoktól és a rovaroktól: figyelje meg őket, és tudjon meg többet a természet működéséről.

Egyen helyi termékeket

Ha helyileg termesztett élelmiszereket fogyaszt, csökkenti a szállítással járó CO₂-kibocsátást. Ez jó a biodiverzitásnak is, mivel az éghajlatváltozás miatt számos állatot és növényt kihalás fenyeget.

Bárhol lakik, próbáljon szezonális gyümölcsöt és zöldséget keresni, és keresse az elfeledett helyi változatokat. Lehetőség szerint az élelmiszert helyi termelőktől vásárolja, és látogasson el a Natura 2000 gazdaságokba, hogy lássa, mit tesznek a természet és biodiverzitás támogatása érdekében.

Építsen zöld háztetőt

A városi házában lévő zöld háztető rovarok és madarak otthonává válhat. A moha, a pozsgás növények és a fűvek minimális karbantartást igényelnek, és szakértő segítségével kiválaszthatja helyzetének, a háztető teherbírásának és a szabadidejének leginkább megfelelő növényeket.

A zöld háztető visszatartja az esővizet, javítja a levegőminőséget, védi otthonát a túlzott hőségtől és hidegtől, és zajszigetelő hatása is van. Mondja el másoknak is!

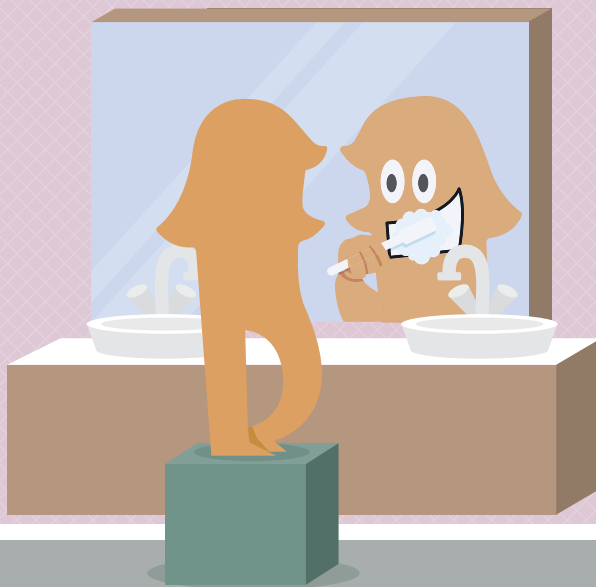

Takarékoskodjon a vízzel

Az édesvíz drága és korlátozott mértékben rendelkezésre álló erőforrás, amelyre naponta szükségünk van. Optimalizálja vízhasználatát rövid zuhanyokkal, az esővíz öntözésre történő összegyűjtésével és víztakarékos mosási ciklusokkal.

Ne folyassa a vizet szükségtelenül, valamint a lehető leghamarabb javítsa meg a csöpögő csapokat és a vécéartályokat.

Így többet hagy meg a természetnek és az állatoknak, és pénzt is megtakarít.

Komposztáljon

A konyhai és kerti hulladék értékes tápanyagokat tartalmaz, amelyeket vissza kellene forgatni a természetbe.

Helyezzen el a kertjében vagy a teraszon egy komposztálót, így ingyenes, jó minőségű és természetes trágyához jut. Védje a komposztot a szélről, a naptól és a gyomoktól, valamint figyeljen arra, hogy a beteg, biológiailag nem lebomló vagy vegyi anyagokkal kezelt növényeket ne komposztálja.

Ha nincs helye a komposztáló számára, szinte biztosan talál a környéken kommunális komposztálási projektet.

Ne betonozza be magát!

Az egészséges talaj létfontosságú az élelmiszereink és a jövőnk számára. Az aszfalt, a kátrány és a beton tönkreteszik a talajt és a benne lévő organizmusokat, ráadásul leszigetelik a talajt, amely így nem jut vízhez.

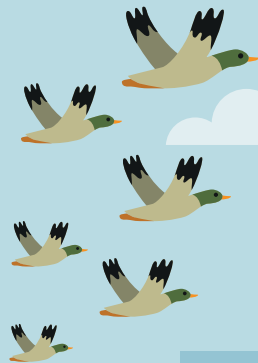
Ha városi kertje van, jól gondolja meg a leaszfaltozását: használjon inkább zöld növényeket, kavicsot vagy kőlapokat. Ezek átterelik az esőt, ami elősegíti a növények növekedését, megvédvé a lakókat a nyári hőségtől. Bizonyos helyi hatóságok még akár támogatást is nyújtanak a megvalósításához.

Támogassa a természetvédelmi egyesületeket

Számos egyesület dolgozik a természet és a biodiverzitás védelmén: madarakat és rovarokat számlálnak, védett területeket hoznak létre és igazgatnak, valamint helyreállítási munkálatokat végeznek. Gyakran szerveznek különböző eseményeket is, hogy az emberek újból kapcsolatba kerülhessenek a természettel.

Szükségük van a segítségére. Akár taggá is válhat, vagy adományt adhat az egyesületnek. Vagy akár önkéntesként is részt vehet különböző megőrzési és nyomkövetési tevékenységekben vagy egy polgári tudományos projektben. Lehet, hogy van olyan különleges készsége, amelyre szükségük van!

Védje a földigilisztákat

A földigiliszták termékennyé teszik a talajt, és nem tudunk nélkülük élni. Újrahasznosítják a mulcsot és a leveleket, egészségesen tartva a talajt annak érdekében, hogy gyümölcsök és zöldségek teremhessenek meg rajta. Alagútjaik fellazítják a talajt, lehetővé téve a gyökerek fejlődését és a víz beszivárgását, hogy azt a növények felszívhassák.

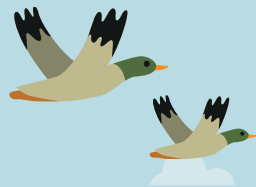
Védje őket azzal, hogy kevesebb műtrágyát és növényvédőszert használ. Kerülje a talajon történő vezetést, különösen nedves időjárás esetén, ha pedig a talaj túlságosan összetömörödik, végezzen felszíni talajlazítást, hogy ne zavarja a mélyebben lévő földigilisztákat.

Védje a vizes élőhelyeket

A változatos élő- és növényvilágnak otthont adó vizes élőhelyek vizet, élelmet és menedéket nyújtanak számos fajnak. Rengeteg madár fészkel itt, és a nádasokban halak ívnak. A vizes élőhelyekre is szükségünk van, mivel ezek védenek bennünket az árvizektől és az aszályoktól, felszívják az árvizet és lassan párologtatják el, valamint feltöltik a talajvizet.

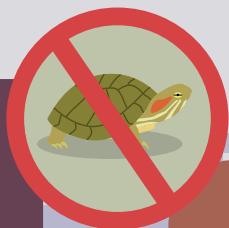
Védheti ezeket az élőhelyeket azzal, hogy részt vesz a vizes élőhelyek kezelésével és helyreállításával foglalkozó projektekben. Tudjon meg többet a környezetében található eseményekről az uniós Natura 2000 hálózattól, a helyi hatóságoktól és a természetvédelmi egyesületektől.

A házi kedvencek és a vadon ellentéte

Az egzotikus házi kedvencek lenyűgözőek lehetnek, de egyáltalán nem alkalmasak fogságban tartásra. Szabadon engedésük egyáltalán nem jó ötlet, mivel invazívá és a helyi vadvilágnál is erősebbé válhatnak. Ezenkívül betegségeket terjeszhetnek, vagy rossz irányba változtathatják meg az ökoszisztémákat.

Ezért jól gondolja meg az egzotikus állatok vásárlását. Gondoskodjon házi kedvencéről annak élete végéig, és ha ez már nem lehetséges, kérjen tanácsot egy állatorvostól vagy egy állatvédő szervezettől – valakinek biztosan lesz megoldása.

Természetes módszerekkel szüntesse meg a rossz szagokat

Biztosan szüksége van ipari légfriessítókra – aeroszolokra, illatosított gyertyákra stb.?

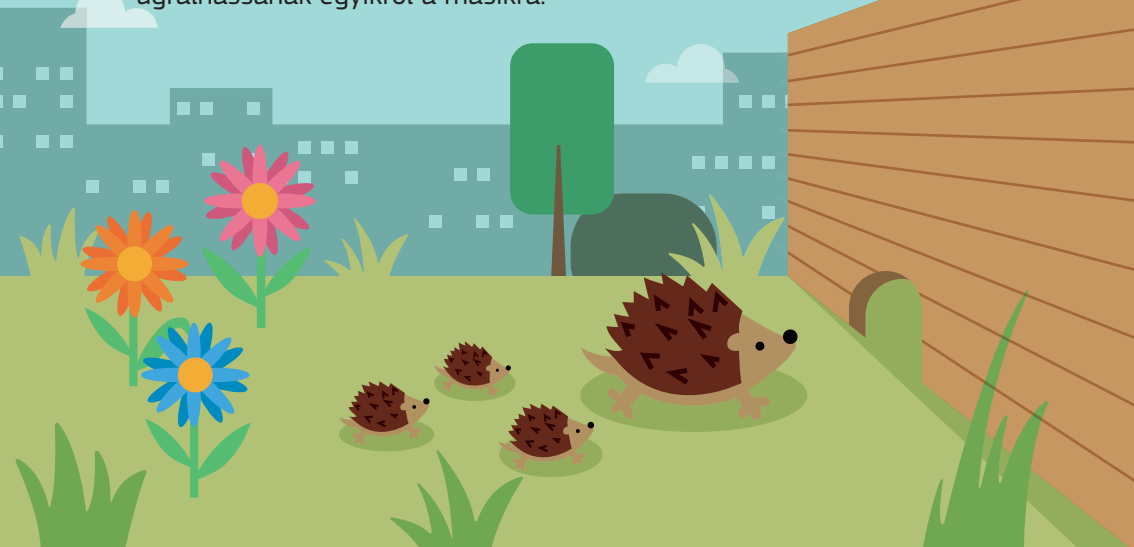
Egy csésze ecet némi citromhéjjal, vagy lobogó vízbe dobott kakukkfű vagy rozmaring általában bőven elegendő a legtöbb rossz szag elűzésére. A szódabikarbóna eltünteti a szagokat a hűtőből vagy a macskaalomból, a természetes illóolajokat tartalmazó levendulazsákok és -szappanok pedig illatosá teszik a szekrényeket és a fiókokat.

Biztonságos átjáró az állatoknak

Egy városi kert igazi zöld oázis lehet a betonrengetegben, és meglepően sokféle állatot odavonzhat. Ha ilyen kertje van, kérje meg szomszédjait, hogy hagyjanak apró lyukakat a kerítésen vagy a falon, hogy a sünök, cickányok, békák, varangyok és egyéb városi állatkák számára átjárható legyen.

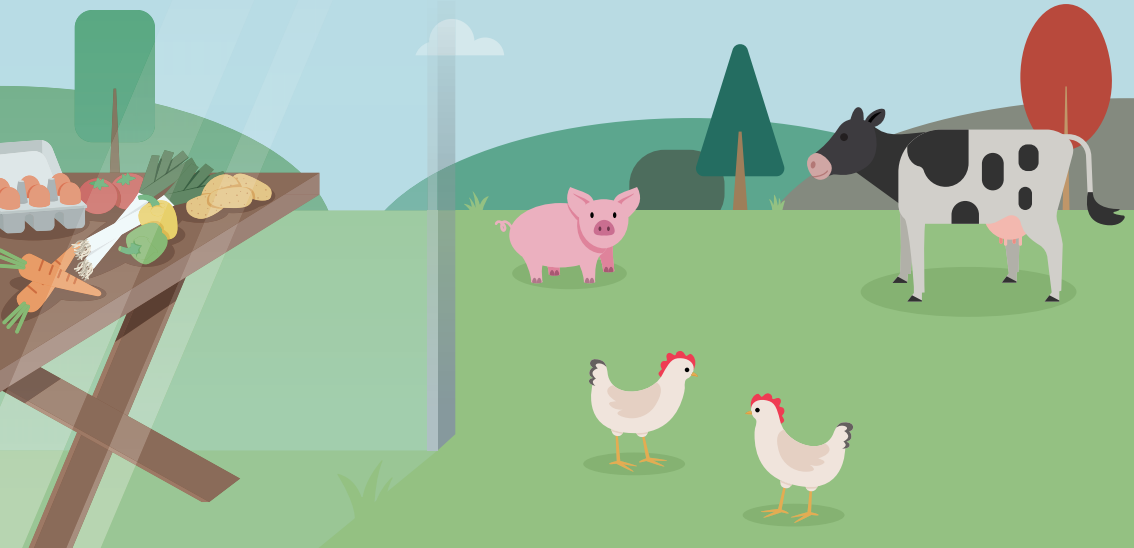
Segíthet a zöldítésben is. Lobbizhat például a helyi önkormányzatnál, hogy ültessenek helyi fákat a város utcáira, hogy a mókusok veszélytelenül ugrálhassanak egyikről a másikra.

Egyen kevesebb húst

Finom ugyan, de kétségtelen, hogy az ipari húsfeldolgozás környezeti károkat okoz olyankor, amikor a természeti területeket mezőgazdasági területté alakítják, a vizet pedig takarmányozásra használják. A húsfeldolgozás környezetszennyezéssel, túllegeléssel és a globális felmelegedést okozó metán kibocsátásával jár.

Ha hetente kettőnél kevesebbszer eszik vörös húst, jót tesz az egészségével, a pénztárcájával, illetve a környezettel is. Helyezze a minőséget a mennyiség elé, és fedezzen fel finom új vegetáriánus ételeket családjával és barátaival. Főzzön közösen a barátaival, és élvezze a velük töltött időt!

Válassza a bioélelmiszereket

A biogazdálkodás tiszteletben tartja a környezetet és az emberi egészséget. A mezőgazdasági dolgozók, a talaj és a víz sokkal kevesebb vegyi anyaggal találkozik, a folyamat során pedig védik a termést elősegítő állatokat, mint például a földigilisztákat, a beporzást végző állatokat, az emlősöket, a madarakat és a kártevőkön élő kételtűeket.

Amikor bioélelmiszereket vásárol, hozzájárul a környezet, az élővilág és a genetikailag változatos, elfelejtett fajták megőrzéséhez. Ráadásul nagyon egészséges is! Amikor jó körülmények között tartott állatok kiváló húsát, tejét vagy tojását választja, csökkenti a mesterséges vegyi anyagoknak történő kitettségét.

Óvatosan használja a vegyipari termékeket!

Bizonyos háztartási termékek, például a tisztítószeresek olyan anyagokat tartalmaznak, amelyek jobb, ha nem kerülnek a környezetbe. Ha a környezetbe kerülnek, eltávolításuk nehézkes és költséges lehet.

Védje saját magát és a természetet fenntartható (például az uniós ökocímkét tartalmazó) termékek használatával, vagy használjon természetes alternatívákat, például citromot, ecetet vagy szódadabikarbónát. A fel nem használt vegyi anyagokat pedig a kijelölt gyűjtőpontokra vigye a biztonságos ártalmatlanítás érdekében, és soha ne öntse őket a kagylóba, a vécébe vagy a csatornába.

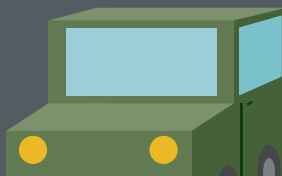
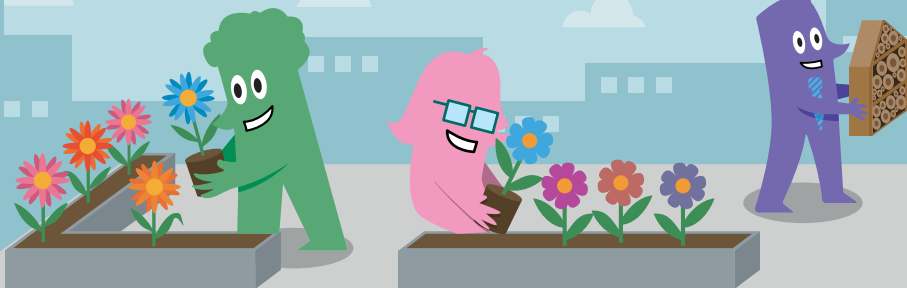

Mozdítsa elő a munkahelyén a biodiverzitást

Töltsön el némi minőségi időt a kollégáival egy természethez kapcsolódó tevékenység során!

Amennyiben hamarosan csapatépítő tevékenység várható a munkahelyén, közösen felfedezhetik az iroda környékén lévő állatokat és növényeket. De elmehetnek természetjáró sétára, meglátogathatják a Natura 2000 hálózat egyik helyszínét, vagy részt vehetnek egy megőrzési projektben is.

Esetleg felvetheti, hogy a parkolóban sövényt és virágot ültessenek a vadméhek és a pillangók számára, „zöldítsék” meg az iroda homlokzatát vagy a tetőt, vagy helyezzenek el fészkeket és menedékeket a rovaroknak, madaraknak vagy egyéb állatoknak.

Csatlakozzon egy közösségi biokerthez

A közösségi biokertek olyan helyek, ahol találkozhat a szomszédokkal. Segítenek a gyerekeknek és a felnőtteknek megtanulni, hogyan nőnek a növények és honnan származik az étel, közelebb visznek a természethez, és előmozdítják a biodiverzitás tiszteletben tartását.

Csatlakozzon egy közösségi kerthez, és megtanulhatja, hogyan termeszhet gyümölcsöt, zöldséget és zöldfűszereket természetes módszerekkel. Kertészkedés közben többet tud meg a vetésforgóról, a komposztálásról, az esővíz újrafelhasználásáról, a kártevők elleni természetes anyagokról, a fajtagazdag sövények létrehozásáról, valamint a méhek és pillangók számára készített menedékekről.

Legyen fenntartható ingázó!

Rengeteg város szenved sűrű forgalomtól, amely egészségtelen zaj- és légszennyezési szinttel jár. A közlekedési dugók növelik az ingázási időt, a CO₂-kibocsátás pedig felgyorsítja az éghajlatváltozást.

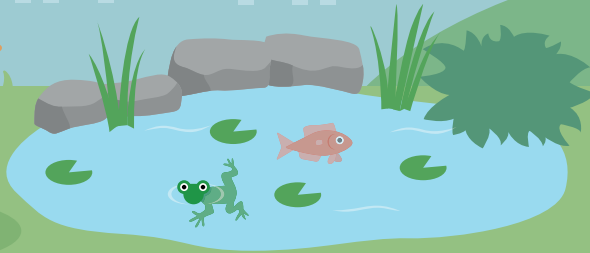
Tegyén azért, hogy városa tisztább, egészségesebb lakóhellyé váljon: sétáljon, biciklizzen vagy hosszabb távon használja a tömegközlekedést. A mobilalkalmazások segítségével megtervezheti útjait, és nyomon követheti a menetrendeket. Ha pedig autóval utazik, próbálja ki a telekocsi lehetőségét azokkal, akik ugyanoda mennek.

Készítsen kerti tavat

Még egy kis kerti tó is létfontosságú vízforrás az emlősök és madarak számára, valóságos szaporítóiskola a kétéltűek és rovarok életében, sárbánya a fészeképítő fecskéknek, és igazi vadászmező a szitakötők és a víz alá bukó bogárlárvák számára. Ezenkívül hűvösen tartja a kertet nyáron.

Ha elég helye van, építsen tavat a helyi vadon élő állatoknak: a lejtős szélék lehetővé teszik az állatoknak a tóba való becsusszanást és kimászást, a lapos, sekély szélre pedig helyi növényeket ültessen. Ki tudja, ki látogatja meg?

Takarítson meg energiát

A kisebb energiahasználat értékes természeti erőforrásokat őriz meg, és csökkenti a környezetszennyezést. Kapcsolja le a lámpát, ha elhagyja a szobát, és a régi izzókat cserélje le LED-re. Gondoskodjon arról, hogy a használaton kívüli televíziók, számítógépek, játékkonzolok ki legyenek kapcsolva vagy húzva.

Csak tele mosogatógépet indítson el, amikor pedig csak lehetséges, a szennyes kimosásához használjon rövidebb mosási ciklusokat és hideg vizet. Télen csavarja lejjebb a termosztátot. Még egy fok is jelentős különbség lehet.

Válogassa külön a hulladékot

Az újrahasznosítással segít az értékes nyersanyagok visszanyerésében, a környezeti hatás csökkentésében, valamint energia és pénz megtakarításában.

Válassza külön és hasznosítsa újra az üveget, a papírt és a műanyagot, a régi elemeket és égőket vigye a szupermarketbe, a fel nem használt gyógyszereket pedig a gyógyszertárba. A szerves hulladék komposztálható vagy biogáz előállítására érdekében összegyűjthető. A régi fémhulladékokat, festékeket, olajokat, elektronikus hulladékot, parafadugót, szövetet és egyéb anyagokat vigye el a gyűjtőpontokra újrafeldolgozásra.

An illustration of a tree trunk on the left. A grey owl with yellow eyes is perched on a branch. A red ladybug is on a green leaf above it. Two ducks are flying in the upper right. A brown beetle is on the tree trunk. A green bush is at the bottom left.

Tudjon meg többet a Natura 2000 hálózatról!

Az EU Natura 2000 hálózata az értékes és veszélyeztetett fajokat és a nekik menedéket adó természeti környezetet védi. A hálózatnak már több mint 27 000 helyszín a tagja, amelyek Európa szárazföldjének 18%-át és tengeri területének 6%-át fedik le.

A városok közelében is sok Natura-terület van. A Natura 2000 megjelenítő eszköze

(<http://natura2000.eea.europa.eu/>)

segítségével felfedezheti az otthona környékén lévő területeket és az itt található fajokat. Látogassa meg őket, vegyen részt oktatási vagy önkéntes eseményeken, és ne felejtse el szavazni kedvenc helyszínéről a Natura 2000 díj keretében!

Kapcsolatba szeretne lépni az EU-val?

SZEMÉLYESEN

Az Európai Unió területén több Europe Direct információs központ is működik. Keresse meg az Önhöz legközelebb eső központot: **<http://europa.eu/contact>**.

TELEFONON VAGY E-MAILBEN

A Europe Direct központok feladata, hogy megválaszolják a polgárok Európai Unióval kapcsolatos kérdéseit. Vegye igénybe a szolgáltatást

- az ingyenesen hívható telefonszámon: **00 800 6 7 8 9 10 11** (bizonyos szolgáltatók számíthatnak fel díjat a hívásért),
- a rendes díjszabású telefonszámon: **+32 22999696**, vagy
- e-mailen: **<http://europa.eu/contact>**.

Információkat keres az EU-ról?

ONLINE

Az EUROPA portál tájékoztatással szolgál az Európai Unióról az EU összes hivatalos nyelvén: **<http://europa.eu>**.

UNIÓS KIADVÁNYOK

Az EU Bookshopból uniós kiadványok tölthetők le/rendelhetők meg díjmentesen/fizetés ellenében: **<http://bookshop.europa.eu>**. Ha bizonyos ingyenes kiadványokból több példányra van szüksége, rendeljen a Europe Direct központtól vagy hazájának helyi információs központjától (lásd: <http://europa.eu/contact>).

UNIÓS JOGSZABÁLYOK ÉS KAPCSOLÓDÓ DOKUMENTUMOK

Az EUR-Lex portálról bármelyik hivatalos nyelven letölthetők az EU jogi tartalmai és az 1951-től megjelenő jogszabályai: **<http://eur-lex.europa.eu/>**.

AZ EU ÁLTAL GONDOZOTT NYÍLT HOZZÁFÉRÉSŰ ADATOK

A nyílt hozzáférésű adatok európai uniós portálja (**<http://data.europa.eu/euodp/hu/about>**) uniós adatkészletekhez biztosít hozzáférést. Az adatok kereskedelmi és nem kereskedelmi célból egyaránt díjmentesen letölthetők és felhasználhatók.

Kiadóhivatal